

Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta
Szczecinek na rok 2011

Szczecinek, grudzień 2010

ROZDZIAŁ I

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Problemy związane z alkoholem dotyczą różnych sfer życia i powodują różne szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno wymierne, związane np. z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością, jak również niewymierne (cierpienie, ból). Dlatego też program uwzględnia podejmowanie działań w zakresie: profilaktyki, leczenia, reintegracji społecznej, wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, edukacji społecznej, działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

Zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Działania ujęte w programie inicjowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowane będą we współpracy z wieloma instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz z organizacjami pozarządowymi.

1. CEL PROGRAMU

Nadrzędnym celem programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele strategiczne w tym zakresie to:

1. Zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego.
2. Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami.
3. Upowszechnienie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym przemocy w rodzinie.
5. Podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych.

2. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Dofinansowanie Izby Edukacyjno-Obszerwacyjnej dla osób z problemem alkoholowym i dla członków ich rodzin prowadzonej przez Szpital w Szczecinku Sp. z o.o.
2. Dofinansowanie szkolenia terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego.
3. Finansowanie świadczeń zdrowotnych lub programów terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych nieobjętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach lecznictwa odwykowego.
2. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących sytuacji w rodzinie i miejscu zamieszkania osoby uzależnionej.
3. Wspieranie bieżącej działalności świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
4. Realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu Akademia Aktywności skierowanego do młodzieży.
5. Pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych.
6. Prowadzenie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia socjoterapeutyczne, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
7. Podnoszenie kompetencji wychowawców świetlic w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym.
8. Zorganizowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
9. Udzielanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej porad prawnych osobom ze środowisk dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzinom.
10. Finansowanie świadczeń zdrowotnych lub programu terapeutycznego dla osób współuzależnionych nieobjętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
11. Finansowanie świadczeń zdrowotnych lub programu psychoterapeutycznego dla osób z syndromem DDA (dorosłe dzieci alkoholików) nieobjętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
12. Wspieranie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w następujących działaniach:
 - a) badania lokalne i ekspertyzy na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
 - b) aktualizowanie bazy danych miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - c) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
 - d) inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy osób pracujących w instytucjach udzielających pomocy rodzinom doświadczającym przemocy,
 - e) praca z ofiarami przemocy domowej,
 - f) realizowanie wśród młodzieży programów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
 - g) udostępnienie „Niebieskiego pokoju” – miejsca do bezpiecznych przesłuchań ofiar przemocy domowej (dorosłych i dzieci),
 - h) udzielanie porad w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących programy profilaktyczne oraz pracujących z rodzinami z problemem alkoholowym.
2. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży.
3. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych i wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudnych problemów.
4. Prowadzenie zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
5. Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
6. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
8. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.
9. Prowadzenie we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Szczecinku działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców:
 - a) zajęcia edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,
 - b) zwiększenie liczby kontroli trzeźwości kierowców.
10. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.
11. Prezentowanie uczniom spektakli, koncertów mających charakter artystycznych wypowiedzi przeciwko patologiom społecznym – uzależnieniom i przemocy.
10. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji poszczególnych zadań programu z zastosowaniem procedury zlecenia zadań organizacjom pozarządowym w myśl ustawy z 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
2. Wspieranie finansowe organizacji abstynenckich, których działalność polega na:
 - a) rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych, poprzez działalność promującą trzeźwy styl życia,
 - b) zapewnieniu „azyłu trzeźwości”,
 - c) dzieleniu się świadctwem w trzeźwieniu i umacnianiu abstynencji,
 - d) prowadzeniu punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego za naruszenie przepisów dotyczących zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.
3. Umieszczanie na druku zezwolenia pouczenia zawierającego przepisy dotyczące sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
4. Prowadzenie postępowania administracyjnego w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
2. Przeciwdziałanie przemocy domowej, działania na rzecz pomocy dzieciom alkoholików.
3. Rozwijanie świetlic socjoterapeutycznych.
4. Wspieranie działalności stowarzyszeń i klubów abstynenckich.
- 3. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) za posiedzenie komisji – 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011r.,
- b) za udział w posiedzeniu zespołu ds. osób uzależnionych – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011r.,
- c) za pracę wykonaną w ramach kontroli przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011r.,
- d) za udział w posiedzeniu zespołu ds. współpracy z instytucjami – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011r.

ROZDZIAŁ IV

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

W zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z zażywania narkotyków *Program* przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z jej treścią zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują poniższe działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobą uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. CELE PROGRAMU

Cel główny programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii to ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych. Realizowany będzie w trzech obszarach:

1. Profilaktyka.
2. Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna.
3. Badania i monitoring.

Profilaktyka

Cel główny: Zmniejszenia popytu na narkotyki.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie jakości realizowanych programów profilaktycznych.

2. Zwiększenie skuteczności działań - w zakresie zapobiegania narkomanii – podejmowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne.
3. Poniesienie poziomu w świadomości społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Cel główny: Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji, i ograniczania szkód zdrowotnych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Zapobieganie wykluczeniom społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych i ich rodzin.

Badania i monitoring

Cel główny: Wsparcie informacyjne realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym.
2. Ocena skuteczności MPPN.

2. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Finansowanie zajęć terapeutycznych dla uzależnionej od środków psychoaktywnych młodzieży i ich rodzin.
2. Edukacja lekarzy i pracowników służby zdrowia (dofinansowanie szkoleń).

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Informowanie rodziców dzieci zażywających narkotyki o formach pomocy.
2. Wspieranie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego.
3. Dofinansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie programów profilaktycznych realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
3. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych i wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudnych problemów.
4. Prowadzenie zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
5. Organizowanie wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.

6. Wdrażanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz dla ich rodziców .
7. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii.
8. Prezentowanie uczniom spektakli, koncertów mających charakter artystycznych wypowiedzi przeciwko patologiom społecznym – uzależnieniom i przemocy.
9. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji służb społecznych poprzez dofinansowanie różnorodnych form kształcenia.
10. Organizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią dla pedagogów szkolnych, wychowawców, i nauczycieli, niezbędnych do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą.
11. Powierzenie przeprowadzenia programu szczepień przeciwko wirusowi HPV dla dziewcząt z rocznika 1998.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

Współpracę z instytucjami i organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w zakresie współrealizacji zadań wynikających z miejskiego programu zapobiegania narkomanii.

Zadanie 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem używania substancji odurzających.
2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków odurzających oraz osobom uzależnionym od środków odurzających z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
3. Praca socjalna z rodzinami osób uzależnionych w oparciu o zasady współdziałania i kontrakt socjalny.
4. Poradnictwo rodzinne, prawne i pedagogiczne w zakresie uzależnień prowadzone przez pracowników problemowego zespołu pracy socjalnej ds. osób uzależnionych.
5. Funkcjonowanie w strukturach Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej Klubu Integracji Społecznej jako formy przeciwdziałania zjawisku długotrwałego bezrobocia i marginalizacji społecznej.

VI. Wydatki finansowe

Środki finansowe, które otrzymują samorządy gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Jednocześnie określa to art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: „dochody z opłat za wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ mogą być wykorzystane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.”

Środki zaplanowane na realizację *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecinek na rok 2011* określone są w uchwale budżetowej Miasta Szczecinek na rok 2011.